

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRÁCE S TEXTEM

PaedDr. Hana Vítová

Střední průmyslová škola, Mladá Boleslav, Havlíčkova 456

CZ.1.07/1.5.00/34.0861

MODERNIZACE VÝUKY

Anotace

Předmět: *český jazyk a literatura*

Ročník: *I. ročník SŠ*

Tematický celek: *od klasicismu k romantismu*

Klíčová slova: *kritika, romantismus, realismus, literární postavy, společenské rozpory*

Forma: *test – rozbor literárních kritik*

Datum vytvoření: *2. 11. 2012*

PRÁCE S TEXTEM

F. X. ŠALDA – DUŠE A DÍLO

BOŽENA NĚMCOVÁ

1. Kdo to byl F. X. Šalda?

-----

2. Uveďte základní údaje týkající se života Boženy Němcové.

-----

3. Co patří do tvorby Boženy Němcové?

Na základě těchto základních informací o životě a díle Boženy Němcové pracuj s následujícími citacemi z díla F. X. Šaldy Duše a dílo.

4. „Pro dílo Boženy Němcové má literární historie česká pevnou formuli: říká se o něm, že stojí na přechodu od romantismu k společenskému realismu a že rozhoduje vítězství tohoto na oním. Takovéto všeobecné formule mají jistě mnohou výhodu, ale neunikají také vážnému nebezpečí: jsou tak všeobecné a syntetické, až se stávají lehce frází.“ (Šalda, 1950:74)

VYSVĚTLETE POJMY ROMANTISMUS A REALISMUS. V ČEM SE PŘEDEVŠÍM OBA SMĚRY ODLIŠUJÍ?

CO ZNAMENÁ TVRZENÍ, ŽE SE TATO POUČKA MŮŽE STÁT FRÁZÍ?

---

5. „Život Němcové byl nade všechno pomyšlení trudný, strastný, bolestný i pokořující; zmařený a obětovaný vlastně od chvíle, kdy se provdala. Její tvorba literární a básnická byla jí utěšitelkou v tomto životě a vykupitelkou z jeho nejhorších muk.“
(Šalda, 1950:75)

?

VE KTERÉ FÁZI ŽIVOTA SE STALA TVORBA PRO AUTORKU PŘEDEVŠÍM ÚTĚCHOU? JAK SE TO V DÍLE PROJEVILO?

---

6. „Svět v díle Boženy Němcové jest jiného ustrojení než svět skutečný; jiná, mravnější a volnějši mechanika v něm vládne než ve světě skutečném. Lidé sdružují se v něm snáze a důvěrněji než ve světě skutečném; uzavírají přátelství a pobratřují se mnohem rychleji než v běžném životě a jsou svým svazkům mnohem věrnější, než bývá v empirii.“ (Šalda, 1950:76)

?

NAJDĚTE V TVORBĚ BOŽENY NĚMCOVÉ KONKRÉTNÍ PŘÍKLAD K TOMUTO TVRZENÍ.

---

7. „V tomto světě jest velmi málo opravdového zla, které by sedělo zažrané v lidském srdci a dalo se vyjmout z něho jen s jeho kořeny. Zlostiníci Němcové bývají tak trochu hastroši a bývají zde také jen proto, aby byli repoussoirem dobrých nebo nevysokou překážkou k jich cílům.“ (Šalda, 1950:78)

?

UVEĎTE PŘÍKLAD LITERÁRNÍ POSTAVY Z DÍLA AUTORKY, KTERÁ SE ZMĚNÍ, NAPRAVÍ.

-----

8. „Němcová nezná typické moderní tragiky erotické, kdy dva lidé v sobě se mýlí a kdy vášně rozchází se s láskou a zvrhuje se v nenávisť. Láska u Boženy Němcové má často moc zušlechťující a tříbící charakter lidský. Jen jednou nebo dvakrát pojala Němcová lásku jako moc démonickou, která vhání v handbu, šílenství a smrt.“ (Šalda, 1950:79)

?

KTERÁ POSTAVA JE DŮKAZEM ZÁVĚREČNÉHO TVRZENÍ O LÁSCE – ZPŮSOBUJE HANBU, ŠÍLENSTVÍ A SMRT.

-----

9. „Babička jest cele inspirována touhou krásného a všestranného soužití, soužití venkovanů mezi sebou v rodině i v obci, soužití lidu s panstvem, soužití člověka s přírodou, soužití člověka s Bohem.“ (Šalda, 1950:80)

?

UVEĎTE ALESPŇ DVA PŘÍKLADY VZÁJEMNÉ POMOCI LIDÍ V DÍLE BABIČKA.

---

10. „Kolem ní byl mráz, tma; v ní bolest, muka, zoufání. Ale srdce její zpívalo přece svůj kladný ideální protest, postulovalo všechno, čeho nebylo ve skutečnosti; lidství, krásu, bratrství, volnost, harmonii, spravedlnost, soucit, lásku i Boha.“ (*Šalda, 1950:84*)

?

VLASTNÍMI SLOVY VYSVĚTLETE TUTO CITACI

POUŽITÉ ZDROJE

- ŠALDA, F. X. *Duše a dílo*. Praha: Melantrich, 1950.

